

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА-
СУБ'ЄКТА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ**

(за матеріалами Торгово-промислової палати України, м. Київ)

Студента 4 курсу, 16 групи,
спеціальності 292 «Міжнародні
економічні відносини»
освітньої програми
«Міжнародний бізнес»

(підпис студента)

Обозний
Владислав
Валерійович

Науковий керівник
к.е.н., доцент

(підпис керівника)

Шнирков
Олександр
Олександрович

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

(підпис гаранта)

Лежешьокова
Вікторія Геннадіївна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права

Кафедра світової економіки

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Затверджую

Зав. кафедри Дугінець

Ганна Володимирівна

«___» _____ 2023 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві Обозному Владиславу Валерійовичу

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «**Інвестиційна політика підприємства суб'єкта міжнародного бізнесу**»

Затверджена наказом ректора від «___» _____ 2023 р. №

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 23.05.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Метою роботи (проекту) є обґрунтування й розробка рекомендацій щодо розвитку інвестиційної політики підприємств

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти адаптації інвестиційної політики до умов бізнес середовища.

Перелік графічного матеріалу: табл.1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, рис. 1.1, 2.1.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1 Сутність та структура інвестиційної політики підприємства в міжнародному бізнесі

1.2 Характеристика міжнародної інвестиційної діяльності підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Оцінка стану та тенденцій розвитку інвестиційної політики національних підприємств

2.2 Рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики на прикладі Торгово-промислової палати України

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	До 20.12.2022	20.12.2022
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	До 10.02.2022	10.02.2022
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	До 28.02.2023	28.02.2023
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	До 26.04.2023	26.04.2023
5	Подача готової ВКР на кафедру	До 23.05.2023	23.05.2023
6	Попередній захист ВКР	За графіком (30.05.2023-10.06.2023)	За графіком (30.05.2023-10.06.2023)
7	Захист ВКР	За графіком (13.06.2023-24.06.2023)	За графіком (13.06.2023-24.06.2023)

7. Дата видачі завдання «__» ____ 2022 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

Шнирков О.О.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Керівник освітньої програми Лежешкокова В.Г.

10. Завдання прийняв до виконання студент Обозний В.В.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Представлена на рецензування Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) студента Обозного Владислава Валерійовича присвячена актуальній проблематиці, що відображає особливості інвестиційної політики підприємства суб'єкта міжнародного бізнесу. ВКР виконана на матеріалах Торгово-промислової палати України, м. Київ.

У першому розділі студент розглядає сутність та структуру інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу а також дає характеристику міжнародній інвестиційній діяльності підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу.

У другому розділі автор ВКР оцінює стан та тенденції розвитку інвестиційної політики національних підприємств, а також формулює пропозиції щодо вдосконалення інвестиційної політики.

Виконане наукове дослідження, зміст і оформлення ВКР відповідає вимогам даного виду робіт згідно освітнього ступеня «бакалавр», спеціалізації «Міжнародний бізнес». ВКР студента Обозного В. В. рекомендована до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (підпис, дата)

12. **Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:**

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Обозний В.В. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник освітньої програми: Лежешкокова В.Г.

_____ (підпис)

Завідувач кафедри: Дугінець Г.В.

_____ (підпис)

«__» _____ 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Обозний В. В. Інвестиційна політика підприємства суб'єкта міжнародного бізнесу (за матеріалами Торгово-промислової палати України, м. Київ). Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціалізацією «Міжнародний бізнес». Державний торговельно-економічний університет, 2023.

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу. У роботі розглянуто сутність та структуру інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу. Охарактеризовано міжнародну інвестиційну діяльність підприємства.

Оцінено стан та тенденції розвитку інвестиційної політики національних підприємств. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення інвестиційної політики.

Ключові слова: інвестиційна політика, міжнародний бізнес, стратегія, бізнес-середовище.

ANNOTATION

V. Oboznyi. Investment policy of an enterprise of an international business entity (based on the materials of the Chamber of Commerce and Industry of Ukraine, Kyiv). Final qualification work for the bachelor's degree in International Business. State University of Trade and Economics, 2023.

The final qualification work is devoted to the actual problem of the investment policy of an enterprise subject to international business. The essence and structure of the investment policy of an enterprise subject to international business are considered in the work.

The international investment activity of the enterprise is characterized. The status and trends in the development of the investment policy of national enterprises are evaluated. Proposals for improving the investment policy are formulated.

Keywords: investment policy, international business, strategy, business environment.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМТСТВ-СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	5
1.1. Сутність та структура інвестиційної політики підприємства в міжнародному бізнесі.....	5
1.2. Характеристика міжнародної інвестиційної діяльності підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу.....	10
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	17
2.1 Оцінка стану та тенденцій розвитку інвестиційної політики національних підприємств.....	17
2.2 Рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики на прикладі Торгово-промислової палати України.....	22
Висновки до розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні міжнародна інвестиційна діяльність за своєю широтою та ступенем впливу на національні економіки і глобальні господарські процеси належить до групи вирішальних факторів. Як свідчить світовий досвід, інвестиції виступають ключовим чинником економічного розвитку, який забезпечує розширене відтворення основного капіталу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності товаровиробників на зовнішніх і внутрішніх ринках.

Аналіз рівня розробленості проблеми. Дослідженню питань здійснення інвестиційної політики на рівні підприємств присвячені роботи багатьох зарубіжних і національних вчених-економістів та практиків, серед яких: Амоша О.І. [1], Брюховецька Н.Ю. [2], Луців Б.Л., Матвеев В.В., Шморгун Л.Г. та інші. Не дивлячись на глибоке опрацювання багатьох теоретико-методичних питань, потребують додаткового вивчення процеси формування й реалізації інвестиційної політики підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу та оцінки її розвитку.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування й розробка рекомендацій щодо розвитку інвестиційної політики підприємств.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- розглянути сутність та структуру інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу;
- охарактеризувати міжнародну інвестиційну діяльність підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу;
- оцінити стан та тенденції розвитку інвестиційної політики національних підприємств;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення інвестиційної політики.

Об'єктом дослідження виступає процес формування інвестиційної політики підприємства-суб'єкта міжнародного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти адаптації інвестиційної політики до умов бізнес середовища.

Методи дослідження При написанні випускної кваліфікаційної роботи використано методи логічного узагальнення, аналізу, синтезу для дослідження теоретичних основ управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності національної економіки, порівняння, групування, аналізу, табличний – для дослідження динаміки зміни зовнішньоторговельних показників.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, обсяг якого не перевищує 2 сторінки, двох розділів, кожний з яких містить по 2 параграфи. Обсяг кожного параграфу в межах 5-7 сторінок, відповідно обсяг основної частини роботи не перевищує 35 сторінок. В кінці роботи висновки, додатки та список використаних джерел (який не враховується в загальний об'єм роботи). Повний обсяг роботи становить 33 сторінки, з них 29 сторінок основного тексту. Робота включає 6 таблиць, 2 рисунки. Список використаних джерел налічує 30 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМТСТВ-СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність та структура інвестиційної політики підприємства в міжнародному бізнесі

У економічній літературі сутність інвестиційної політики підприємств трактується по-різному. Її розуміють з позицій процесного, результативного, еволюційного та інших підходів. Не дивлячись на наявність різних точок зору, всі вони зводяться до того, що інвестиційна політика підприємства – це елемент його загальної стратегії. Вона є сукупністю різних підходів і рішень, які направлені на формування й реалізацію найбільш ефективних способів вкладення капіталу. В свою чергу, як вважає М. Ігнатенко, вони гарантують фінансову стійкість підприємства, а також постійне відтворення інвестиційного процесу, забезпечуючи, таким чином, виконання стратегічних цілей розвитку – підвищення чистого прибутку; забезпечення добробуту акціонерів; збільшення ринкової вартості підприємства; розширення обсягу операційної діяльності, здійснення соціальної відповідальності та ін. [6, с. 4].

Тому інвестиційна політика повинна відповідати характеру діяльності й розмірам підприємства, повинна бути задокументована, регулярно переглядатися і корегуватися, а також бути доступною та прозорою для органів управління та інвесторів. Для визначення оптимального напрямку вкладення капіталу і виявлення найбільш ефективних способів його використання протягом тривалого періоду із стабільною віддачою, необхідна розробка інвестиційної політики і успішна її реалізація. При формуванні і реалізації рішень, що ухвалюються, потрібно пов'язувати їх за часом і ресурсами, при цьому вони не повинні суперечити одне одному.

В результаті чого буде проводитися чіткий розподіл повноважень між співробітниками, що в значній мірі повинно підвищити потенційні можливості

досягнення та реалізації інвестиційної політики, і полегшити розробку методів, що її корегують.

Сукупність взаємопов'язаних та взаємообумовлених етапів, які дозволяють організувати повний цикл аналізу, формування та реалізації є повноцінним процесом формування та реалізації інвестиційної політики. Основні етапи процесу формування та реалізації інвестиційної політики підприємства наведено в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Етапи процесу формування та реалізації інвестиційної політики підприємства

Етапи	Дії
1. Аналіз	Дослідження впливу зовнішнього середовища
	Аналіз поточного стану і ринкових позицій підприємства
	Виявлення слабких та сильних сторін діяльності, у т.ч. інвестиційної
2. Формування інвестиційної політики	Визначення джерел, складових і напрямів інвестиційної політики
	Виявлення ризиків, які викликані специфічними джерелами інвестування
	Формування заходів, спрямованих на зниження ризиків та перешкод
3. Реалізація інвестиційної політики	Корегування планів інвестування за термінами реалізації
	Задоволення соціально-економічних інтересів підприємства
	Перегляд планів і програм реалізації інвестиційної політики

Джерело: складено автором [28]

Інвестиційна політика є складовою частиною загальної соціально-економічної політики підприємства. Під інвестиційною політикою слід розуміти комплекс цілеспрямованих заходів щодо створення сприятливих умов для інвестиційної діяльності з метою підвищення ефективності виробництва і вирішення соціальних проблем [7, с.17]. Питання актуальності розробки інвестиційної політики підприємства визначається низкою умов. Найважливішою з них є інтенсивність змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища.

На основі накопиченого досвіду раніше та традиційних методів фінансового менеджменту, ефективно управляти інвестиціями складно, в додаток постійно коливається кон'юнктура інвестиційного ринку. У цих умовах відсутність розробленої інвестиційної політики, адаптованої до можливих змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища, може призвести до того, що інвестиційні

рішення підприємства будуть носити різноспрямований характер, призводити до виникнення протиріч і зниження ефективності інвестиційної діяльності в цілому.

Як вважає І. Романюк, ще однією суттєвою умовою, що визначає актуальність розробки інвестиційної політики, є зміна цілей операційної діяльності підприємства, пов'язаної з новими комерційними можливостями, що відкриваються [8, с. 62].

Реалізація таких цілей вимагає зміни асортименту товарів, продукції, послуг, впровадження нових диверсифікованих напрямів діяльності, освоєння нових ринків збуту тощо. Інвестиційна політика являє собою систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, що визначаються загальними завданнями її розвитку та інвестиційної ідеологією, а також вибором найбільш ефективних шляхів їх досягнення. Можна виділити наступні цілі інвестування підприємств:

- підвищення ефективності діяльності за рахунок заміни об'єктів основного капіталу технологічними методами, що дозволяє створити необхідні умови для зниження витрат і отримання додаткового доходу і прибутку;
- розширення функціонуємого основного капіталу для утримання раніше сформованої клієнтської бази;
- створення нових диверсифікованих напрямів діяльності для задоволення споживчого попиту за рахунок оновлення асортименту продукції, товарів та послуг і розширення ринків збуту;
- зростання добробуту власників компанії або ринкової вартості її звичайних акцій внаслідок отримання інвестиційних доходів.

Реалізація інвестиційної політики включає підготовку необхідної документації, проведення економічних, організаційних і технологічних заходів, пов'язаних з проектними роботами, придбанням землі, зведенням об'єктів, придбанням і монтажем устаткування, створенням виробничої інфраструктури [1, с. 21].

В кінці реалізації інвестиційної політики відбувається задоволення економічних інтересів учасників інвестиційного процесу. Найбільш важливими

формами реалізації інвестиційних інтересів є отримання і збільшення доходу, підвищення кваліфікації персоналу, стійкий розвиток підприємства, підвищення конкурентних переваг.

На процес реалізації інвестиційної політики підприємства впливають різні чинники, при цьому необхідно відзначити, що інтенсивність їх впливу і сфера дії обумовлюються різними економічними процесами, до основних з них можна віднести: недолік власних фінансових коштів; невизначеність економічної ситуації в країні; високі процентні ставки по кредитах і надмірно жорсткі вимоги до гарантійного забезпечення кредитів; адміністративні та бюрократичні бар'єри; недосконале законодавство в області захисту інтересів інвесторів; недосконала нормативно-правова база, яка регулює інвестиційні процеси; недолік кваліфікованого персоналу; податкове навантаження; жорстке митно-тарифне регулювання [2, с. 115].

Таким чином, інвестиційна політика є основним інструментом соціально-економічного розвитку, який сприяє зміцненню ринкових позицій підприємства (внутрішніх або зовнішніх) за рахунок забезпечення достатнього для задоволення зростаючих потреб приросту капіталу.

Розглядаючи інвестиційну політику, необхідно враховувати, що інвестиції є найважливішою умовою круговороту коштів підприємства [9, с. 7]. Тому при розробці її основ, необхідно використовувати методологічні принципи нової парадигми управління підприємствами – системи економічного управління, а саме:

Принцип інвестиційної завязаності та комунікабельності. Цей принцип полягає в активному пошуку ефективних інвестиційних зв'язків за усіма напрямками та формами.

Принцип відповідності. Інвестиційна політика має бути узгоджена зі стратегічними цілями підприємства та напрямками операційної діяльності.

Принцип мінімізації інвестиційного ризику. Інвестиційні рішення повинні бути зваженими та корегованими, адже це пов'язано з вибором напрямків і форм інвестиційної діяльності, формуванням інвестиційних ресурсів, впровадженням

нових організаційних структур управління інвестиційною діяльністю, що в певній мірі змінюють рівень інвестиційного ризику.

Принцип інноваційності. Інвестиційна політика є головним механізмом запровадження технологічних нововведень, що забезпечують зростання конкурентної позиції підприємства на ринку.

Принцип інвестиційної гнучкості та альтернативності. Інвестиційна політика повинна бути розроблена з урахуванням адаптивності до змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища. Крім того, в основу стратегічних інвестиційних рішень повинно бути покладено активний пошук альтернативних варіантів форм, напрямів і методів здійснення інвестиційної діяльності.

Таким чином, інвестиційна політика є основним інструментом соціально-економічного розвитку, який сприяє зміцненню ринкових позицій підприємства за рахунок забезпечення достатнього для задоволення зростаючих потреб приросту капіталу [10, с. 137].

Виходячи з цього та враховуючи особливості розвитку підприємств, представляється доцільною розробка моделі формування і реалізації їх інвестиційної політики, яка враховує особливості інвестиційної діяльності на тому чи іншому підприємстві.

Під моделлю формування і реалізації інвестиційної політики слід розуміти сукупність взаємозв'язаних процесів, пов'язаних з формуванням і реалізацією інвестиційної політики, в розрізі макро- і мікроекономічного середовища підприємства. Дана модель дозволяє впорядкувати всі складові внутрішнього і зовнішнього середовища, які здійснюють пряму або непряму дію на процес формування і реалізації інвестиційної політики підприємства [11, с. 71]. Входом моделі є інформація про ступінь доступності ресурсів, рівні платоспроможного попиту на продукцію (роботи, послуги), силі конкуренції підприємством сегменті ринку виробленої продукції (робіт, послуг).

За допомогою прямих зв'язків та цілеспрямованих дій керівництва підприємства відбувається процес формування і реалізації інвестиційної політики.

Зворотні зв'язки забезпечують отримання керівництвом підприємства інформації про хід формування і реалізації інвестиційної політики і результати дії на нього. Зміст прямих і зворотних зв'язків може бути дуже різноманітним: регламенти і положення; плани і заходи; накази і розпорядження; пропозиції; узгодження; нормативи; процедури та ін. Однією з найважливіших умов цілісності моделі, її економічності і забезпечення раціональної просторово-структурної взаємодії елементів є наявність забезпечуючого середовища [9, с. 216].

Середовище, що забезпечує, займається питаннями документально-інформаційного, технічного, безпекового та нормативно-правового супроводу.

Важливим є своєчасне корегування інвестиційної політики та порівняння з заданими цілями. На цьому етапі можливі зміни структур, складових та інструментів інвестиційної політики.

Необхідно зазначити, що підприємства здійснюють свою інвестиційну політику в умовах господарювання, що постійно змінюються. Тому слід враховувати вплив випадкових тенденцій, що відбуваються в умовах її формування і реалізації. Участь випадкових тенденцій у загальному процесі може бути і невеликою, проте в результаті цього відхилення фактичних значень від прогнозних може бути досить значним [13, с. 46].

Таким чином, динаміка показників ефективності складається під впливом різних чинників, наприклад, сезонних, циклічних, випадкових. Виявлені тенденції не обов'язково носять випадковий характер. Кожне відхилення може бути в подальшому пояснене цілком закономірними причинами.

1.2. Характеристика міжнародної інвестиційної діяльності підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу

Сучасний стан міжнародного бізнесу відображає тенденції руху капіталів попередніх періодів розвитку господарств. Одночасно від масштабів і динаміки як міжнародної інвестиційної діяльності, так й інвестиційної діяльності окремих країн

та всередині них, достатньо повно залежить подальше вдосконалення її структури, а також особливості і напрями розвитку.

На сьогодні для низки постсоціалістичних країн, у тому числі й для України, інвестиції стають ключовими чинниками їхнього економічного розвитку, для зарубіжних ринків є клопітким процесом, бо охоплюють багато етапів та вимагають високих матеріальних затрат.

На відміну від інвестиційної стратегії в цілому, інвестиційна політика формується лише за конкретними напрямками інвестиційної діяльності підприємства. Інвестиційна політика підприємства, на наш погляд, повинна мати структуру, відображену в таблиці 1.2. Головні цілі інвестиційної політики підприємства полягають у наступному: дохідність, зменшення ризику, безпека, зростання капіталу та ліквідність.

Таблиця 1.2

Структура інвестиційної політики підприємства

Політика управління реальними інвестиціями	Політика управління фінансовими інвестиціями	Політика формування інвестиційних ресурсів	Політика управління інвестиційними ризиками
а) інвестиції в основні фонди; б) інвестиції в обігові кошти	а) інвестиції у цінні папери; б) інвестиції у грошові інструменти	а) формування власних інвестиційних ресурсів; б) формування позичкових інвестиційних ресурсів	а) управління ризиками реального інвестування; б) управління ризиками фінансового інвестування

Складено автором на основі [10-12]

Головною метою інвестиційної політики є дохідність, яка виражається у спроможності інвестицій давати дохід. Серед суб'єктів інвестування панує раціональний підхід, а саме: вибір того проекту, який матиме найменший ризик та водночас забезпечуватиме дохідність. Варто пам'ятати, що інвестиційна політика має бути націлена на зростання власного капіталу підприємства незалежно від того, чи залучаються власні інвестиційні ресурси або позичкові. Як результат: зростання

капіталу підвищує фінансову стійкість та кредитоспроможність підприємства, а ліквідність передбачає залучення інвестицій у такі проекти, які будуть забезпечувати ритмічну та прибуткову роботу підприємства.

Робимо висновок, що під час економічної трансформації важливим є питання створення на рівні підприємства інвестиційної стратегії та політики, що мають будуватися на вищезазначених складових. Не слід ототожнювати поняття інвестиційної стратегії та політики, адже остання є аналітичним інструментом (механізмом) реалізації першої. Тобто інвестиційна стратегія встановлює концептуальні засади, умови і завдання, в рамках яких реалізується інвестиційна політика.

В свою чергу, інвестиційна політика покликана реалізовувати цілі та завдання стратегічного розвитку підприємства, являє собою частину цієї стратегії і повинна бути тісно пов'язана з іншими її напрямками - маркетинговою політикою, інноваційною політикою, фінансовою політикою та іншим.

Визначальними факторами, що забезпечують надходження інвестиційних ресурсів, є створення міжнародної інвестиційної привабливості підприємства. Вона набуває визначального характеру для виходу економіки з кризи та забезпечення конкурентоспроможного виробництва продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [14]. В економічній літературі відсутній єдиний підхід до визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість» і її взаємозв'язків з конкурентоспроможністю підприємства та його сталим розвитком. Інвестиційна привабливість формується завдяки конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, успішному налагодженню контактів з інвесторами [15, с. 61–65].

Інвестиційна привабливість підприємства є багаторівневою інтегральною характеристикою. Це економічна категорія, що характеризується комплексом фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, техніко-організаційних та інших показників, на основі яких можна прийняти об'єктивне рішення про доцільність вкладання коштів у певне підприємство (інвестиційний об'єкт).

Визначення міжнародної інвестиційної привабливості окремого підприємства як потенційного об'єкта інвестування здійснюється інвесторами в процесі визначення доцільності капітальних вкладень, вибору в придбанні альтернативних об'єктів і купівлі акцій окремих підприємств. Інвестиційна привабливість підприємства це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів

таблиця 1.3 [16, с. 226].

Найбільш повне та обґрунтоване визначення поняття «інвестиційної привабливості підприємства» надав Бланк І.О., адже саме він зазначив, що вона являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів [17, с. 31–33]. Саме він відзначив, що «інвестиційна привабливість підприємства» це його інтегральна характеристика як об'єкта майбутнього інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їхньої ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також низки неформалізованих показників (професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера). Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим.

Таблиця 1.3

Класифікація інвестиційної привабливості підприємства

З позицій суб'єктів оцінки	За типом інвестора	За часовим горизонтом оцінки	За підходом до проведення оцінювання	За метою оцінювання
Внутрішня оцінка	Інвестиційна привабливість для портфельного інвестора	Поточна інвестиційна привабливість	Фундаментальна інвестиційна привабливість	Залежно від характеру подальшого функціонування об'єкта оцінювання

Продовження табл. 1.3.

Зовнішня оцінка	Інвестиційна привабливість для інституційного інвестора	Перспективна інвестиційна привабливість	Психологічна інвестиційна привабливість	Незалежне функціонування об'єкта оцінювання
-----------------	---	---	---	---

Джерело: складено автором на основі відкритих джерел [29]

Отже, тому першочерговим завданням, виконання якого зумовлює успіх у конкурентній боротьбі, є максимальне підвищення міжнародної інвестиційної привабливості об'єкту. Всі розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості по відношенню до джерела вихідної інформації можна умовно поділити на дві великі групи, представлені рис. 1.1 [18, с. 465–484].

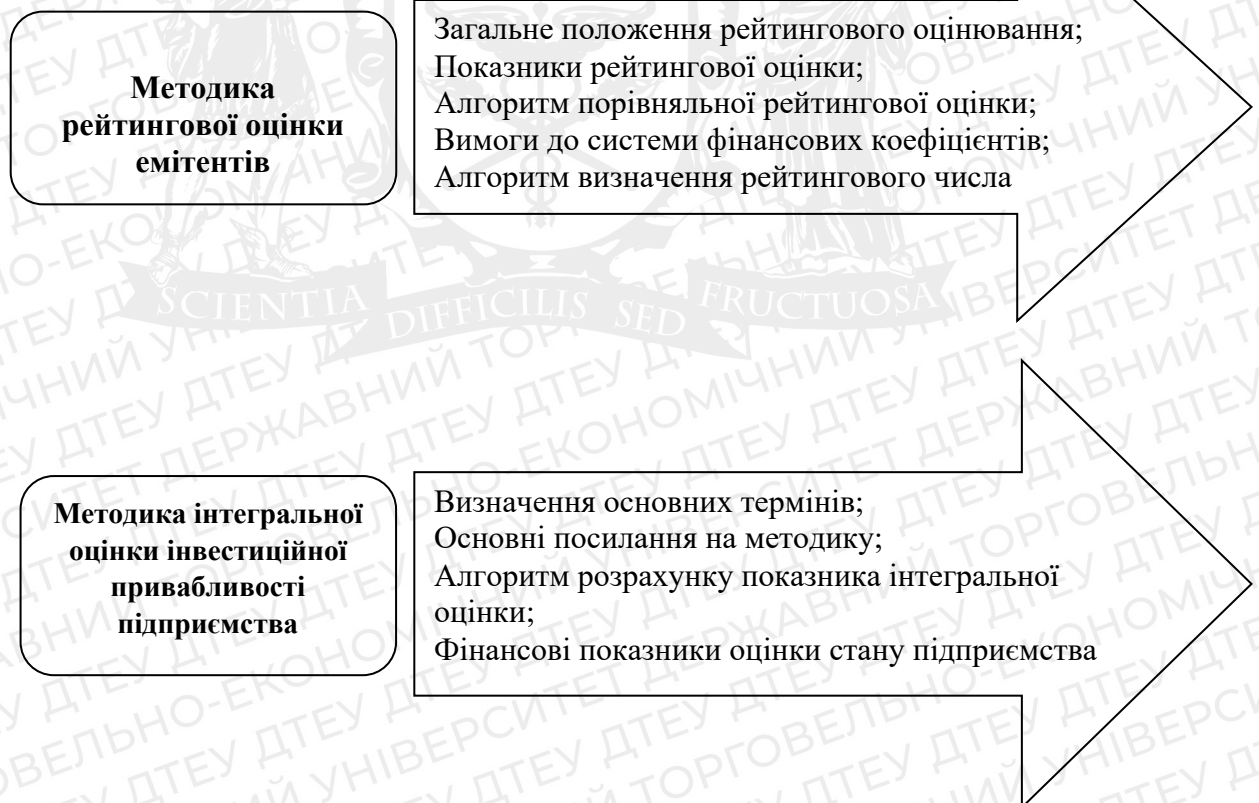

Рис. 1.1 Методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: власна розробка автора [30]

В європейських країнах досить розповсюдженим є метод рейтингової оцінки. Найбільш популярними є: Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фінансово-господарських

показників підприємств: об'єми доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії [19, с. 23–25].

Однак ці методики мають певні недоліки, а саме: багато методів, запозичених в іноземних авторів, спрямовані, насамперед, на фінансові, а не на реальні інвестиції; запозичені методи, що стосуються саме реальних інвестицій, розроблені для умов стабільної економіки. Більшість методів заснована на аналізі безсистемних наборів показників фінансового стану підприємства, тобто має ретроспективний характер, тоді як інвестора цікавлять результати майбутньої діяльності; багато методів засновано на експертній оцінці та мають характер невизначеності, бо відображають суб'єктивну думку експертів. Необхідно зауважити, що проблема оцінки міжнародної інвестиційної привабливості підприємства може бути вирішена лише після визначення усіх факторів, що впливають на її рівень як зовні, тобто з боку держави, регіону та галузі, так і із середини тобто з боку самого підприємства.

Виходячи із сутності інвестиційної привабливості підприємства, а також викладених вище методичних основ її оцінки загальну методику оцінки інвестиційної привабливості підприємства можна представити у вигляді ряду етапів. Слід враховувати також те, що інвестиційна привабливість підприємства формується під впливом ендогенних і екзогенних факторів. При цьому необхідно брати до уваги мінливість параметрів і специфіку впливу на підприємство з урахуванням його галузевої належності, територіального розташування, економічної ситуації і т.д.

Висновки до розділу 1

Підсумовуючи усе вищезазначене, варто сказати, що по-різному трактують поняття інвестиційної політики підприємства. Часто його ототожнюють з поняттям інвестиційна стратегія, досліджують, проте дане поняття має своє підґрунтя та постійно розвивається, тому дослідження все ще триває.

Інвестиційна політика є складовою частиною загальної соціально-економічної політики підприємства. Має 3 етапи формування та реалізації.

Для успішної інвестиційної політики підприємства має бути система, яка складається з принципів, а саме: принципу завзятості та комунікабельності, відповідності, мінімізації інвестиційного ризику, інвестиційної гнучкості та інноваційності. Виходячи з цього та враховуючи особливості розвитку підприємств, представляється доцільною розробка моделі формування і реалізації їх інвестиційної політики, яка враховує особливості інвестиційної діяльності на тому чи іншому підприємстві.

Інвестиційна політика формується лише за конкретними напрямками інвестиційної діяльності підприємства. Інвестиційна політика підприємства, на наш погляд, повинна мати структуру, а головні цілі полягають у наступному: дохідність, зменшення ризику, безпека, зростання капіталу та ліквідність.

В свою чергу, інвестиційна політика покликана реалізовувати цілі та завдання стратегічного розвитку підприємства, являє собою частину цієї стратегії і повинна бути тісно пов'язана з іншими її напрямками - маркетинговою політикою, інноваційною політикою, фінансовою політикою і та іншим.

Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим.

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Оцінка стану та тенденцій розвитку інвестиційної політики національних підприємств

Як зазначалося раніше, процес інвестиційної діяльності підприємства або компанії, як правило, зіштовхується з завданням вибору інвестиційного рішення. Прийняття ефективного інвестиційного рішення можливе з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів: вид інвестиції, вартість інвестиційного проєкту, множинність доступних проєктів, обмеженість фінансових ресурсів, ризик, пов'язаний з прийняттям інвестиційного рішення, бажаний рівень доходності, перевіряючи його на адекватність за допомогою існуючих методів визначення ставки дисконтування та в цілому впливає на оцінку підприємства чи компанії [20].

Тому, інвестиційна діяльність підприємств, потребує глибоких знань теорії та практики у сфері обґрунтування інвестиційних рішень, виборі напрямів та форм інвестування. Актуальність інвестування інноваційної діяльності полягає в тому, що в Україні інвестиційний процес здебільшого розглядається відокремлено від інноваційного і для внесення позитивних змін необхідно визначати основні проблеми і перспективи розвитку саме інвестиційно-інноваційного ринку.

Розглянемо прямі іноземні інвестиції в Україні протягом 2018-2022 років (табл. 2.1.)

Таблиця 2.1

Прямі іноземні інвестиції в Україну з 2018-2022 рр., млн. дол. США

Рік	Прямі іноземні інвестиції в Україну	Прямі іноземні інвестиції з України
2018	3 810	3 794
2019	3 692	3 684
2020	4 455	4 460
2021	5 860	5 212
2022	-343	-405

Джерело: складено автором на основі [21]

Загалом, якщо аналізувати ПІІ в Україну за період 2018–2022 рр., то найбільшими вони були в 2021 році (5 860 млн. дол США), а найменшими в 2022-ому (-343 млн. дол. США), що зумовлено повномасштабним вторгненням РФ на територію України. Аналогічна ситуація відбулася з ПІІ з України, зокрема найбільшими вони були в 2021 р. і становили 5 212 млн. дол США, а найменшими в 2022 р. (-405 млн. дол США) [21].

Основні країни-інвестори в Україну представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні країни-інвестори в Україну, 2021 рік

Країна	Обсяг інвестицій, млн. дол.	У % до підсумку
Кіпр	8979,7	32,42
Нідерланди	6452,7	23,29
Велика Британія	2047,9	7,39
Німеччина	1824,7	6,59
Швейцарія	1532,9	5,53
Австрія	1018,8	3,68
Франція	753,6	2,72
Польща	612,8	2,21
Угорщина	544,8	1,97
Люксембург	489,3	1,77
Інші країни ЄС	3444,7	12,43
Всього	27701,9	100,0

Джерело: складено автором на основі [22]

Як ми бачимо, Кіпр є найбільшим інвестором в Україну вже протягом багатьох років, випередивши Нідерланди. Однією з передумов стабільного економічного розвитку країни та її регіонів є формування та підтримка сприятливого інвестиційного іміджу в уяві потенційних інвесторів. Визначальним завданням державної політики у сфері інвестиційної діяльності є формування сприятливого інвестиційного клімату та зменшення інвестиційного ризику для іноземних інвесторів.

Україна зі значним внутрішнім ринком, великим промисловим та сільськогосподарським потенціалом, багатими та різноманітними природними ресурсами та вигідним геополітичним розташуванням може стати одним із

провідних європейських отримувачів інвестицій. Україна успадкувала потужну інфраструктуру для вивезення видобутої сировини, металів, хімічних добрив та зерна на світові ринки. Це нафто- і газопроводи, портові споруди, залізниці і т.п.

Найважливішими перевагами України для інвесторів з позицій сучасного та потенційного стану розвитку країни можна вважати наступне (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Фактори інвестиційної привабливості України (до 2022 року)

№	Фактор інвестиційної привабливості	Характеристика
1	Вигідне геополітичне розміщення	Країна має вихід до Чорноморського басейну; розташована на перехресті транспортних шляхів Європа – Азія, Північ – Південь
2	Високий рівень природно-ресурсної забезпеченості	За кількістю розвіданих запасів марганцевих руд Україна – друга в світі і перша – серед країн СНД; запасами вугілля, залізної руди, вторинних каолінів, калійних солей, глинистої сировини країна забезпечена на 100–200 років
3	Дешева кваліфікована робоча сила	Середньомісячна заробітна плата в Україні за 2021 р. становить 325,03 євро, тоді як рівень мінімальної заробітної плати у країнах-членах ЄС (в цей же рік): Франція – 2328,50 євро, Польща – 2260,00 євро
4	Місткий споживчий ринок	Річна місткість українського споживчого ринку за урядовими оцінками – 32,122 млрд. дол. США (2021 рік)

Джерело: складено автором на основі [23]

Динаміка підприємств, що займаються інвестиційною діяльністю через постійні капітальні вкладення щорічно зростають. Протягом останніх 5-ти років починаючи з 2017 року їх кількість майже залишилася на тому ж рівні – близько 130 тис. підприємств. Причиною такої стабільності були втрати контактів з російськими промисловими підприємствами та складність технологічної співпраці через політичні події з Європою та певні труднощі в налагодженні контактів.

Загальна кількість капітальних інвестицій, що була вкладена представлена на рис. 2.1. На ньому видно, що капітальні інвестиції стабільно нарощувалися протягом останніх 6-ти років, однак, у 2020 році з оголошенням COVID-19, та в 2022 році зовнішні чинники викликали вимушене припинення діяльності багатьох

національних підприємств. В тому числі була призупинена й інвестиційна діяльність.

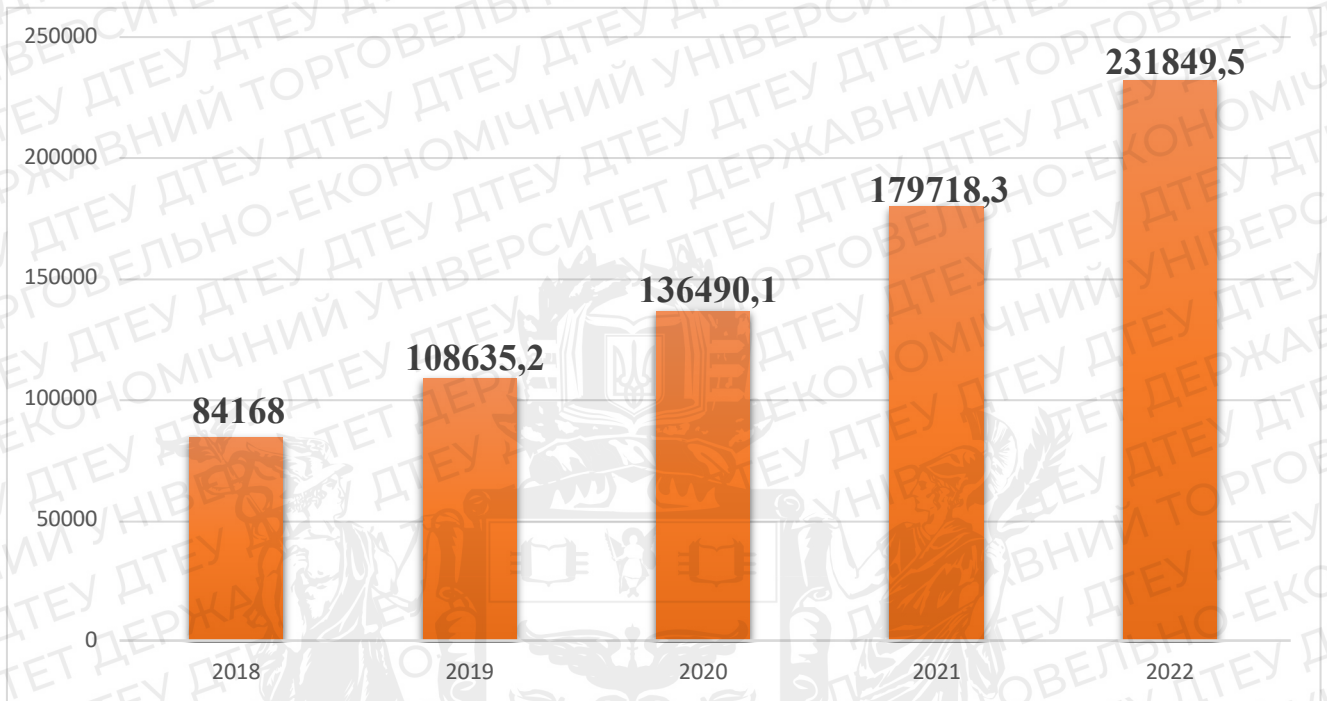

Рис. 2.1. Капітальні інвестиції промислових підприємств, 2018-2022 рр., млн. грн.

Джерело: складено автором на основі [24]

Формувати інвестиційний імідж та інвестиційну привабливість допомагає не тільки внутрішня політика підприємств, а й зовнішні агенти та організації, у вигляді, наприклад Торгово-промислової палати України.

Система Торгово-промислових палат в Україні забезпечує сприятливе бізнес-середовище в Україні, створює та розширює можливості розвитку бізнесу через відкриття нових ринків для вітчизняного експорту, сприяння динамічній інтернаціоналізації українського бізнесу та активну інтеграцію в світову економіку, вдосконалення інституційного середовища в процесі діалогу бізнесу та влади, а також надання послуг, затребуваних бізнесом.

Система торгово-промислових палат в Україні - найбільша регіонально розгалужена незалежна членська та експертна організація, з високим рівнем корпоративної культури, шанована в Україні та світі, об'єднує

висококваліфікованих співробітників та експертів, які із задоволенням співпрацюють задля реалізації окресленої місії.

У своєму щорічному звіті Торгово-промислова палата (далі-ТПП) публікує реалізовані або заплановані проєкти. Наприклад, зараз дуже актуальною та болючою темою є відновлення довоєнних економічних показників більшості національних підприємств, тому в цьогорічному звіті вже є проєкт «Фінансова та інформаційна підтримка релокації МСП під час війни» (USAID). Зрозуміло, що інвестування буде акцентуватися на переробну промисловість, фінансову діяльність, торгівлю та інші напрями. Проте існують достатні проблеми розвитку інвестиційної діяльності в Україні:

- недостатній обсяг заощаджень населення, коштів суб'єктів господарювання та держави для здійснення інвестицій із метою реалізації інвестиційних та інноваційних проєктів;
- невизначеність правового інструменту залучення недержавних інвестицій із метою розвитку економіки, зокрема механізму забезпечення розвитку державно-приватного партнерства;
- низькі темпи впровадження високих технологій;
- висока енергоємність внутрішнього валового продукту;
- зношеність основних фондів;
- недосконалість законодавства щодо розвитку інноваційної діяльності;
- невиконання суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо взяття на облік об'єктів права інтелектуальної власності й відсутність механізму заохочення введення таких об'єктів у комерційний обіг;
- нерозвинутість інноваційної інфраструктури, недостатня кількість інноваційних підприємств (інноваційних центрів, технопарків, технополісів, інноваційних бізнес-інкубаторів), наукових парків, центрів трансферу технологій і промислових кластерів;
- недосконалість механізму комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок;

- невизначеність пріоритетів розвитку базових галузей економіки й відсутність сприятливих умов для залучення інвестицій із метою забезпечення розвитку високотехнологічного виробництва;
- незначна кількість вітчизняних виробників високотехнологічної продукції, що беруть участь у міжнародному обміні технологіями, у зв'язку з недосконалістю законодавства щодо трансферу технологій;
- недостатня державна підтримка впровадження інновацій для забезпечення розвитку малого й середнього підприємництва [25].

Трансформаційні процеси, які відбуваються в національній економіці і впливають на зміни в інвестиційній системі, спричинені неналежною організацією та інституціональним супроводженням інвестиційного процесу. В результаті того, що головні акценти в регуляторних документах інвестиційного характеру останніх років робилися на залучення іноземного капіталу, було втрачено контроль над стимулюванням відтворювальних процесів у стратегічних видах економічної діяльності.

2.2 Рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної політики національних підприємств на прикладі Торгово-промислової палати України

Визначені в результаті проведених досліджень перспективи регулювання процесу розвитку інвестиційної політик в Україні перебувають здебільшого у вигляді інституціональних перетворень, оскільки саме цей аспект є одним з найбільш значущих і проблемних для національної економіки та підприємств в цілому. Стратегічні орієнтири у вигляді: скорочення відтоку капіталу, забезпечення відтворювальної стійкості; підтримки точок економічного зростання, розвитку територіальних підсистем; забезпечення інноваційності розвитку національної системи інвестування та вітчизняної економіки, пропонується реалізувати за допомогою ряду нормативних, організаційно-економічних важелів, а саме:

- підтримки реінвестування капіталу за допомогою пільгового інвестиційно-орієнтованого оподаткування (в секторальному та проєктному вимірах);
- впровадження стимулів для інвестування в реальний сектор економіки для установ банківсько-фінансової сфери;
- скасування непродуктивних пільг і прямих дотацій;
- запровадження інвестиційно-орієнтованих перспективних пільг з оподаткування прибутку при реалізації стратегічно значущих проєктів, застосування попроєктного підходу в діючому податковому законодавстві;
- капіталізації інформаційно-інтелектуальних внесків при супроводженні інвестиційних проєктів на регіональному рівні, формування фондів інвестиційної підтримки;
- інвестиційно-орієнтованого використання фінансових ресурсів ДФРР (Державного фонду регіонального розвитку) та реверсних дотацій територіальних громад (на проєкти співробітництва);
- пільгового режиму оподаткування прибутку, реінвестованого в наукову діяльність, інноваційний розвиток, підготовку висококваліфікованих кадрів [26].

Ці фактори, що негативно впливають на формування інвестиційного клімату в Україні, вимагають розробки комплексу заходів для його покращення. Потрібне кардинальне поліпшення інвестиційного клімату, оскільки воно залишається непривабливим. Однак швидко і різко змінити ситуацію практично неможливо, особливо зараз, під час війни, коли більшість інвесторів пішло з вітчизняного ринку, а інші бояться входити в нього через постійні масові атаки з боку рф.

До шляхів активізації інвестиційної активності ми відносимо такий ряд заходів:

- Продовження інституційних реформ для посилення захисту прав інвесторів, удосконалення антимонопольного законодавства та посилення інституційної спроможності АМКУ;
- Проведення судової та антикорупційної реформи;

- Створення сприятливого податкового середовища для інвестицій (прискорена амортизація основних засобів, зменшення податкового навантаження на нерозподілений прибуток);
- Урегулювання податкових прогалів та протидія ухиленню від оподаткування (скорочення тіньової економіки);
- Розвиток інструментів державної підтримки експорту (спеціальні програми рефінансування, розвиток ЕКА);
- Підвищення ефективності корпоративного управління державними підприємствами та приватизація;
- Розбудова цифрової інфраструктури та гармонізація цифрових стандартів з країнами ЄС;
- Дерегуляція підприємницької діяльності та зменшення кількості ліцензій та контролюючих органів;
- Активне просування українських товарів на експортних ринках з використанням можливостей дипломатичної служби та торговельно-економічних місій.

В частині розширення внутрішнього ринку [27]:

- Оновлення економічної інфраструктури як на основі бюджетного фінансування, так і впровадження сучасних механізмів державно-приватного партнерства;
- Створення реєстру крупних інвестиційних проектів, які можуть бути реалізовані на засадах державно-приватного партнерства, у тому числі проекти з концесії інфраструктурних об'єктів;
- Стимулювання локалізації виробництва, імпортозаміщення та технологій з метою переходу від сировинної до економіки з високою доданою вартістю;
- Спрощення процедур створення індустріальних парків із доступом до землі, інфраструктури та державних сервісів;
- Створення вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку з метою стимулювання точок зростання в найбільш перспективних для інвестицій регіонах України;

- Запровадження регуляторних та економічних стимулів для розвитку ринків енергетики, інтеграція енергосистем України та Європи;
- Підтримка реалізації інноваційних проектів у промисловості та створення умов для підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на ринках ЄС;
- Стимулювання агровиробництва високовартісної продукції шляхом залучення інвестицій у сільське господарство та харчову промисловість;
- Збільшення інвестиційної складової у витратах державного та місцевих бюджетів та удосконалення вимог та процедур до відбору державних інвестиційних проектів;
- Удосконалення практики державного оборонного замовлення, у тому числі товарів подвійного призначення, із внесенням змін до тендерного законодавства щодо спрощення закупівельних процедур, та з метою підвищення частки продукції вітчизняного виробництва у сфері оборонних закупівель;
- Створення Банку розвитку для фінансування державних інвестиційних проектів, у тому числі із залученням коштів міжнародних фінансових організацій;
- Залучення інвестицій на умовах угод про розподіл продукції;
- Поглиблення вторинного ринку ОВДП з метою зниження вартості державних запозичень;
- Лібералізація ринку корпоративних облігацій. Розширення переліку активів, що можуть виступати забезпеченням за рефінансуванням Національного банку за рахунок облігацій емітентів з недержавного сектору;
- Прийняття закону про сек'юритизацію активів та створення відповідної інфраструктури;
- Упровадження пенсійної реформи.

В частині удосконалення роботи банківської системи:

- Формування та відкриття доступу до «довгого» ресурсу в економіці;
- Запровадження спеціальних програм рефінансування банків з метою стимулювання кредитування реального сектору економіки, зокрема, під кредити мікро-, малому та середньому бізнесу;

- Удосконалення державних програм субсидування процентних ставок за кредитами банків, зокрема, державних програм «Доступні кредити 5-7-9%», «Доступна іпотека 7%» у напрямі посилення їх інвестиційної спрямованості та стимулювання будівництва нового житла;
- Розширення доступу вітчизняних експортерів до фінансових послуг та «дешевих» банківських продуктів;
- Створення інфраструктури для ефективного управління проблемними активами банківської системи;
- Деретуляція банківського бізнесу, зокрема сегменту невеликих банків, з метою відновлення інвестиційної привабливості банківської системи України.

Також вважаємо необхідним підтримку національних підприємств не тільки державою, а й ТПП, консультуючи їх та супроводжуючи на усіх етапах розвитку та виходу на міжнародні ринки.

Таким чином, дотримуючись вищезазначених рекомендацій для поліпшення ситуації з інвестиційною політикою, можливий суттєвий зріст та розвиток в Україні, підвищиться інвестиційна сприятливість та покращиться інвестиційний клімат.

Висновки до розділу 2

Таким чином, вдалося встановити, що інвестиційна діяльність підприємств, потребує глибоких знань теорії та практики у сфері обґрунтування інвестиційних рішень, виборі напрямів та форм інвестування.

Найбільш привабливою формою інвестування в Україні є прямі іноземні інвестиції, які до 2022 року мали гарні показники і нарощували об'єм як в Україну, так і з неї, проте повномасштабне вторгнення призупинило цей процес. Зокрема найбільш пріоритетними галузями в 2021 році були: переробна промисловість, фінансова діяльність, торгівля та інші напрями іноземних капіталовкладень.

Перспективами подальших досліджень є: підвищення рівня інвестиційної привабливості різних галузей України, формування ефективних принципів інвестування, використовуючи зарубіжні механізми державного сприяння розвитку інвестиційних процесів в інвестиційній сфері. Рекомендації щодо розвитку інноваційної політики через ряд заходів до шляху її активізації, а також в частині розширення внутрішнього ринку, в частині удосконалення банківської сфери значно покращать інвестиційний клімат, інвестиційну привабливість та інвестиційну політику підприємств в цілому. Також важливим пунктом покращення та розвитку інвестиційної політики підприємств є підтримка не тільки з боку держави, а й з боку організацій, таких як ТПП, для консультацій та супроводу на усіх етапах операційної діяльності підприємства до виходу на міжнародні ринки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, в процесі дослідження, вдалося розглянути сутність та структуру інноваційної політики підприємства, яка є запорукою розвитку країни та її економічної стабільності. Було визначено основні етапи процесу реалізації інвестиційної політики підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу.

Інноваційна політика має ряд принципів, а саме: інвестиційної завзятості та комунікабельності, відповідності, мінімізації інвестиційного ризику, інноваційності та інвестиційної гнучкості та альтернативності, що значно вдосконалюють її діяльність для підприємств.

Було охарактеризовано міжнародну інвестиційну діяльність підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу до 2022 року (до повномасштабного вторгнення РФ на територію України). Визначено структуру, охарактеризовано фактори впливу, наведено детальну класифікацію інвестиційної політики, розглянуто методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств.

Також було зазначено, що інвестиційна політика формується лише за конкретними напрямками інвестиційної діяльності підприємства. На наш погляд, інвестиційна політика підприємства, повинна мати структуру, а її головні цілі полягають у наступному: дохідність, зменшення ризику, безпека, зростання капіталу та ліквідність.

В свою чергу, інвестиційна політика покликана реалізовувати цілі та завдання стратегічного розвитку підприємства, являє собою частину цієї стратегії і повинна бути тісно пов'язана з іншими її напрямками - маркетинговою політикою, інноваційною політикою, фінансовою політикою та іншим. Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим.

В другому розділі було оцінено стан та тенденції розвитку інвестиційної політики національних підприємств та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення інвестиційної політики.

На жаль, через пандемію та повномасштабне вторгнення РФ на територію України, інвестиційна політика нині перебуває у критичному стані. До негативних процесів відносять як зовнішні чинники, так і внутрішні (недосконала нормативно-правова база, не доведені до кінця реформи і т.д.).

Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності сьогодні не є цілісною системою, що породжує ряд проблем та недоліків. З метою удосконалення державного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю першочерговим є вироблення довгострокової стратегії, на основі якої буде відбуватися подальший процес управління. Також у державному регулюванні інвестиційної діяльності необхідно використовувати широкий спектр інструментів для стимулювання інновацій та формуванню сприятливого інвестиційного клімату в країні.

Вважаємо, що дотримання вищезазначених рекомендацій та заходів для активізації інноваційної політики в Україні, а також розширення внутрішнього ринку та вдосконалення банківської системи зможе значно поліпшити інвестиційну ситуацію в країні.

Варто зазначити, що одним з найголовніших пунктів покращення та розвитку інвестиційної політики підприємств є підтримка не тільки з боку держави, а й з боку організацій, таких як ТПП, для повноцінних консультацій та супроводу на усіх етапах операційної діяльності підприємства, а також для виходу на міжнародні ринки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амоша О.І. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та шляхи вирішення. Економіст, вип. 6, 2015, С. 16-31.
2. Брюховецька Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методів. Економіка промисловості, вип. 1, 2017, С. 110-117.
3. Луців Б.Л., Кравчук І.С., Сас Б.Б. Інвестування: Підручник. - Тернопіль: Економічна думка, 2015. - 544 с.
4. Матвеев В.В., Щелкунов В.О., Бондаренко В.А., Каракай Ю.О., Грамотнев В.І. Маркетинг регіонів: інвестиційні аспекти – Київ : Наук. думка, 2019. – 176 с.
5. Шморгун Л.Г. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку: 2010-2015 рр. — № 4. — С. 23—31.
6. Ігнатенко М.М. Фінансово-інвестиційна діяльність аграрних підприємств у форматі соціальної відповідальності. Агросвіт. № 8. 2019. С. 3-6.
7. Kisil', M.I. (2014), "Modern Challenges, Strategic Priorities and Tasks for Investment Support for Agricultural Development". Innovatsiyna ekonomika, vol. 1, pp. 14-19.
8. Романюк І.А. Нові чинники та концепції здійснення інтенсифікації сільського господарства. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2016. №4 (36). С. 60-63.
9. Shmorhun, L.H. (201), "Investment Policy: What is it in Ukraine?" Ekonomika i menedzhment kul'tury, vol. 2, pp. 4-9.
10. Вовк М.В. Організаційно-економічний механізм формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК і природокористування. 2019. № 12. С. 135-139.
11. Гуторов О.І., Крамаренко К.М. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств. Економіка АПК. 2020. №10. С. 69-73.

12. Shestak, M.L. (2014), "Theoretical and methodological substantiation and the essential characteristic of the concept of state investment policy". *Naukovi pratsi MAUP*, vol. 1, pp.. 214-217.
13. Marmul', L.O. and Petrenko, V.S. (2017), "Strategic positioning of enterprises with foreign investments in the agrarian sector of the economy". *Visnyk Berdyans'koho universytetu menedzhmentu i biznesu*, Berdyans'k: Vydavets' Tkachuk O.V., vol. 4 (40), pp. 43-48.
14. Саїнчук Н., Федькович Ю. Теоретичні основи формування інвестиційного клімату України в сучасних складних умовах господарювання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.chteiknteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2014/v1/NV-2014-V1_38.pdf
15. Дзеніс В. О., Дзеніс О. О. Сучасні тенденції залучення іноземних інвестицій на державному та регіональному рівнях. «Бізнес-Інформ», Х. : ХНЕУ. – № 2(1), 2019. – С. 61 65.
16. Пономаренко В. С., Піддубна Л. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: [Підручник.] / В. С. Пономаренко, Л. І. Піддубна. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2018. – 328 с.
17. Фінансове забезпечення розвитку підприємств: монографія / [І. О. Бланк та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Бланка ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : КНТЕУ, 2021. – 343 с.
18. Мойсеєнко І. П. Інвестування: [Навчальний посібник] / І. П. Мойсеєнко – Київ : Знання, 2016. – 490 с.
19. Катан Л. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства / Л. І. Катан / Фінансові ринки та цінні папери. – 2020. – № 17. – С. 23–25.
20. Guk, O. V. & Hryshchenko, A. O. (2015) Vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid udoskonalennia metodyk vyznachennia stavky dyskontuvannia [Domestic and foreign experience in improving methods for determining the discount rate]. *Ekonomichnyi*

- prostir: Zbirnyk naukovykh prats [Economic scope: the collection of scientific works], 68, 173–179. (in Ukrainian)
21. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. Мінфін. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>
 22. Інноваційно-інвестиційна діяльність у національній економіці: сучасний стан та шляхи вдосконалення. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znpnadu_2014_1_9.pdf
 23. Шевчук В. Я., Рогожин П. С. Основи інвестиційної діяльності. Київ : Генеза, 2018. 266 с.
 24. Державна служба статистики України. Офіційна сторінка. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 25. Розвиток інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zet.in.ua/statistika-2/rozvitokinvesticijnoitainnovacijnoi-diyalnosti-v-ukraïni/>
 26. Тенденції інвестування в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49303/1/Tend_Investuv
 27. Щодо стану інвестиційних процесів в економіці України та шляхів їх активізації. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protsestv.html
 28. Формування та реалізація інвестиційної політики підприємств як важливого чинника їх стратегічного розвитку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/34.pdf
 29. Сутність поняття «Інвестиційна привабливість підприємства» та його види. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=262>

30. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2343>

